

Odkrycie bieguna południowego.

Od wielu lat mozała się geografowie całego świata nad odkryciem bieguna południowego, który choć łatwiej niż północny dostępny, mniej przecież jest znany badaczom, kierującym się głównie ku

Odkrycie bieguna południowego: Porucznik Ernest H. Shackleton.

północy. Od roku 1900—1905 badało południowe okolice podbiegunowe pięć ekspedycji naukowych, z których jednak żadna nie może się poszczycić takimi rezultatami, jak angielska wyprawa pod kierownictwem porucznika Ernesta Shackletona, który w początkach sierpnia 1907 wyruszył z Anglii na pokładzie „Nimroda“.

Jak doniósł telegraf, porucznik Shackleton odpowiedział najzupełniej położonemu w nim zaufaniu i zdobył sobie najpocześniejsze miejsce między badaczami okolic podbiegunowych wszystkich czasów. Z zimowej kwatery Kap Royds przedsiębrano liczne wycieczki sankami, z których jedna, trwająca od 29 października 1908 do 4 marca, 1909 dosięgła w dniu 9 stycznia 1909 r. $88^{\circ}23'$ południowej szerokości geograficznej, znaleziono się więc zaledwie o 180 kilometrów od bieguna. Według nadeszłych od Shackletona relacji, okolica przedstawia się jako równa, łagodnie wznosząca się płaszczyna lodowa, która na najdalszym południu osiąga wysokość 3000 metrów nad poziom morza; przypuszczalnie na tej samej wysokości znajdować się powinien i biegun południowy.

Prócz tego odkryto południowy biegun magnetyczny, to jest miejsce w którym igła magnetyczna przyjmuje prostopadłe położenie. Biegun ten, podobnie jak biegun północny magnetyczny, znajduje się na lądzie stałym pod 72° południowej szeroko-

ści i 154° wschodniej długości geograficznej. Dotarli do niego w dniu 16 stycznia 1909 geolog David z Sydney, zoolog Mackay i przyrodnik Mawson z Adelajdy.

lodowców. Dotarto na szczyt wysuniętego najdalej na południe, a odkrytego w roku 1840, wulkanu Erebus. Wierzchołek jego wznosi się ponad 3900 metrów nad poziom morza, a na szczycie znajduje

Odkrycie bieguna południowego: Okręt „Nimrod“, na którym wyruszyła na południe ekspedycja naukowa.

Trzecia wyprawa sankami pod kierownictwem Mr. Arnytage'a prowadziła rozpoczęte przez porucznika Scotta w r. 1902 badania geologiczne zachodnich pasm górskich i znajdujących się tamże

się krater o średnicy 800 m., głęboki na 240 m. który z wnętrza wyrzuca na wysokość 600 m. potężne chmury pary i gazów siarczanych.

Na stacyi, z której wyruszały ekspedycje i w

Nowe polskie towarzystwo artystyczne: Zarząd Towarzystwa miłośników sztuki polskiej w Sosnowcu. 1. Brzosko, skarbnik. 2. Dr. Majkowski, wiceprezes. 3. Czajkowski, prezes. 4. J. Dobraczyński, dyrektor artystyczny. 5. S. Płodowski, gospodarz. 6. J. Kojusa, sekretarz. 7. W. Anczykowski. 8. A. Brzozowski, 9. Modzelewski